

Uitvoeringsplan Veiligheid 2023

15 december 2022

Woord vooraf

De oorlog in Oekraïne, de forse inflatie met als gevolg dat onze inwoners door stijging van de kosten voor het levensonderhoud onder andere te maken kunnen krijgen met armoede geeft zorgen.

Daarnaast maakt het aantal crises waar we landelijk mee te maken hebben zoals de klimaatcrisis, de stikstofproblematiek, de vluchtelingencrisis, de woningmarkcrisis dat we in onzekere tijden verkeren. Dit alles zet druk op de huishoudens én geeft een gevoel van onzekerheid over de toekomst.

In wijken en dorpen waar het naoberschap nog bestaat zien we gelukkig nog dat buurtbewoners elkaar helpen en in moeilijke tijden naar elkaar omkijken. In wijken en dorpen waar de sociale cohesie sterk is kunnen kinderen veilig opgroeien en zich verder ontwikkelen. Binnen onze gemeente zien we dat het 'naoberschap' in wijken en dorpen wellicht ook door de geschetste onzekerheden wel onder druk komt te staan.

Diverse landelijke onderzoeken maken duidelijk, ook gevoed door het gevoel van onzekerheid, dat het vertrouwen in de overheid afneemt en het maatschappelijk onbehagen groeit. Dit drukt zich onder andere uit in het niet meer gaan stemmen, maar dit is niet het enige element. Diezelfde onderzoeken maken eveneens duidelijk dat er een verband is tussen dat afhaken (en een lage opkomst als onderdeel daarvan) en financiële welvaart en gezondheid in Nederland. In welvarender stedelijke gebieden in Nederland haken over het algemeen minder mensen af dan in regionale meer perifeer gelegen landelijke gebieden.

Het groeiende maatschappelijk ongenoegen kan zich op verschillende manieren uiten. We zien dat het aantal demonstraties de afgelopen jaren fors is toegenomen. Maar ook andere keuzes die een beperkt aantal inwoners maakt zoals bijv. de keuze om geen onderdeel meer te willen zijn van onze maatschappij vraagt extra aandacht. Dit stelt steeds hogere eisen aan het veiligheidsdomein en de (gemeentelijke) veiligheidszorg. De taken in de keten verzwaren en verschuiven. Hierdoor is het belang van samenwerking met en tussen ketenpartners nog belangrijker.

De veiligheid wordt nog eens extra ondersteund door de inzet van politie, de veiligheidsregio Drenthe (VRD) en belangrijke instellingen zoals de woningbouwcorporaties, welzijnswerk, de GGD, de GGZ, verslavingszorg en ook onze gemeentelijke inspanningen. Veiligheid blijft wel continu onze aandacht vragen. Al enkele jaren zien we dat de klassieke criminaliteit daalt en verschuift naar de digitale omgeving. Verschillende instellingen/bedrijven en gemeenten hebben al te maken gehad met een hack met soms vergaande consequenties. Naast de zorg voor de beveiliging van alle gemeentelijke systemen, wat op zich al een forse opgave vormt, willen we het bewustzijn vergroten bij bedrijven, instellingen en inwoners en ze weerbaarder maken zodat ze minder kans lopen om slachtoffer te worden van cybercrime.

In een tijd waarin we te maken hebben met schaarse capaciteit (van alle betrokken partners) dienen we goed te kijken naar de juiste en beschikbare inzet. Minder politie inzet zal betekenen dat werkdruk van de gemeentelijke boa's groter wordt.

Via het dashboard veiligheid hebben we steeds beter en actueel zicht op de veiligheidsproblematiek in onze dorpen en wijken. Hierdoor zijn we steeds beter in staat om samen alle direct betrokken partners efficiënt en effectief in te spelen op (zorg- en) veiligheidsproblematiek en kunnen we de (beperkte) capaciteit gericht inzetten.

De prioriteiten, die we de afgelopen jaren in de uitvoeringsplannen veiligheid benoemd hebben, zijn hardnekkige vraagstukken, die via een bestendige meerjaren aanpak kunnen worden bestreden. In 2023 focussen we ons op de onderwerpen, die veel impact hebben en die een bedreiging vormen voor de veiligheid van onze gemeente.

Onze focuspunten zijn:

- Ondermijnende criminaliteit (o.a. jonge aanwas en cybercrime);
- Aanpak woonoverlast (o.a. personen met verward gedrag);
- Terugdringen huiselijk geweld en kindermishandeling;
- Verkeersveiligheid: terugdringen aantal verkeersslachtoffers;
- Veilige evenementen en veilig uitgaan

Dit uitvoeringsplan staat niet op zichzelf en sluit goed aan op het jaarwerkplan van de politie Zuidoost-Drenthe. Zodat we – met de beperkte capaciteit die er beschikbaar is – zo effectief mogelijk samen werken aan die thema's waar veiligheid onze inwoners het meest raakt.

Eric van Oosterhout,
Burgemeester van de gemeente Emmen

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
2	Datagericht werken.....	5
2.1.	Doorontwikkeling datagericht werken.....	5
2.2	Risicofactoren.....	6
2.3	Aanpak ondermijning	6
3	Veiligheidsvelden.....	6
3.1	Veilige woon- leefomgeving	6
3.2	Zorg en veiligheid	8
3.3	Jeugd en veiligheid	12
3.4	Bedrijvigheid en veiligheid	13
3.5	Fysieke/externe veiligheid.....	15
3.6	Integriteit en veiligheid	18
3.6.1	Ondermijnende criminaliteit	18
3.6.2	Polarisatie en radicalisering	20
3.6.3	Cybercrime	21
3.7.4	Mensenhandel.....	22
4.	Beschikbare financiële middelen	23
4.1	Voorlopige inzet middelen Veiligheid voor de uitvoering in 2023	24
	Bijlage 1: Overzicht gehanteerde afkortingen.....	25
	Bijlage 2: Overzicht veiligheidsvelden	26

1 Inleiding

1.1. Corona

Begin 2022 is de corona aanpak afgeschaald. In september is de hernieuwde boostercampagne vanuit de GGD weer gestart. We zien dat de ontwikkeling van de medicatie snel gaat waardoor een beperkt deel van onze inwoners opgenomen moet worden in het ziekenhuis. Een goede ontwikkeling hetgeen echter niet wegneemt dat de mogelijke komst van een nieuwe variant opnieuw de nodige impact kan hebben op onze samenleving. Ook wordt rekening gehouden met toenemende maatschappelijke onrust (o.a. meer demonstraties), als de coronacijfers opnieuw aanleiding zullen zijn voor het kabinet om vrijheidsbeperkende maatregelen te treffen.

1.2 Vluchtelingen

In 2022 kreeg de gemeente te maken met de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Een compleet nieuwe taak met nieuwe verantwoordelijkheden. We hebben dit in Emmen voortvarend opgepakt met opnieuw een forse inzet van ambtenaren en vrijwilligers.

De opvang van deze vluchtelingen brengt nieuwe vraagstukken met zich mee zoals het bieden van onderwijs aan kinderen, het wel of niet mogen werken van vluchtelingen en de veiligheid van met name vrouwen en kinderen. Vanuit het domein veiligheid is de inzet met name gericht op het bieden van veilige opvang en het voorkomen dan wel beheersen van onrust in en rond opvanglocaties. We houden er rekening mee dat de opvang van Oekraïners in 2023 wordt gecontinueerd.

Naast de opvang van Oekraïners werd Nederland geconfronteerd met een forse toename van asielzoekers uit andere landen, waarvoor onvoldoende opvangcapaciteit was. De gemeente Emmen heeft, om onder meer het opvangcentrum in Ter Apel te ontlasten, op drie plaatsen crisisopvang geboden. Het gebrek aan structurele opvang voor asielzoekers in Nederland blijft een probleem en vraagt wederom de nodige inspanning van de gemeente Emmen. Ook daarbij geldt dat de inzet vanuit veiligheid met name gericht is op het voorkomen dan wel beheersen van onrust in en rond de opvanglocatie.

2 Datagericht werken

Het afgelopen jaar zijn in samenwerking met het Datalab belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van datagericht werken. We zetten de relevante beschikbare data steeds slimmer in, waardoor we een goed en actueel beeld hebben van dat wat er speelt. Zo kunnen we goede prioriteiten stellen, de (beperkte) capaciteit gericht inzetten en er mogelijk effectmeting plaats kan vinden. Deze data zijn ook de basis geweest voor het opstellen van dit uitvoeringsplan.

In 2022 zijn we aan de slag gegaan met het veiligheidsdashboard. Dit dashboard geeft ons maandelijks inzicht in de data van de politie. Hierdoor hebben we een goed en actueel beeld van wat er speelt. Samen met de politie bekijken en beoordelen we deze informatie. Duiding van deze cijfers is namelijk cruciaal. Wanneer we geduid hebben, beoordelen we of de juiste dingen doen en/of dat er nadere acties nodig zijn. Capaciteit kan zo gericht ingezet worden. Ook kan er effectmeting plaatsvinden. De data zijn ook de basis geweest voor dit uitvoeringsprogramma. De prioriteiten zijn over het algemeen gevormd aan de hand van het aantal meldingen dat bij de politie binnenkomt op deze thema's.

2.1. Doorontwikkeling datagericht werken

We werken inmiddels een jaar datagericht. We zijn enthousiast over het gebruik van data, maar we merken ook dat we nog meer met data willen doen. We willen meerdere databronnen kunnen gebruiken en deze (slim) aan elkaar koppelen. Een van die bronnen is de Veiligheidsmonitor. Deze monitor geeft informatie over de veiligheidsbeleving, maar ook vanuit het sociale domein (armoede, schulden, zorg, etc.).

Bovendien willen we experimenteren met meer voorspellende data. Op basis van het verleden zijn bepaalde voorspellingen te maken. Zo weten we inmiddels dat er in de zomer sprake is van een stijging van jeugdoverlast (mooi weer, zomervakantie, etc.). Het is goed om voorafgaand aan de zomerperiode inzichtelijk te maken wat de verwachte stijging is. Vervolgens bepalen we of dat acceptabel vinden.

2.2 Risicofactoren

Juist bij onderwerpen als huiselijk geweld en kindermishandeling (HG/KM) willen we meer focus aanbrengen op het voorkomen ervan. We kennen de risicofactoren (armoede, alcoholgebruik en afhankelijkheid in een relatie) en willen vanuit die factoren met de juiste preventieve inzet zorgen dat HG/KM teruggedrongen wordt. De integrale inbreng van alle partners zoals o.a. zorgverleners, schulddienstverlening, politie en Veilig Thuis Drenthe (VTD) vormt de basis voor de preventieve aanpak.

Ook ten aanzien van het thema jonge aanwas willen we meer focus aanbrengen op risicofactoren, om zo te voorkomen dat jongeren in de ondermijnende criminaliteit belanden of daarin door groeien.

De dashboardpagina 'jonge aanwas' van Zicht op Ondermijning toont in welke wijken en dorpen in een gemeente het percentage jongeren (8-23 jaar) met een verhoogd risico om in de drugscriminaliteit te belanden het hoogst is. Ook laat dit onderzoek zien welke risicofactoren voor (ondermijnende) jeugdcriminaliteit in deze buurten meer dan gemiddeld voorkomen. Deze informatie is van cruciaal belang om een goed plan van aanpak op te stellen.

2.3. Aanpak ondermijning

Ondermijning is een thema dat grote impact heeft op onze maatschappij, maar komt niet zo expliciet terug in de data. Het blijft veelal 'onder de radar' en wordt nu vooral inzichtelijk doordat er een bepaald 'niet pluis' gevoel optreedt. Om met behulp van data ondermijning op te sporen is het goed om te letten op afwijkende of opvallende data. Het dashboard van Zicht op Ondermijning helpt ons om die afwijkende data inzichtelijk te maken. In 2023 gaan we dit dan ook verder uitbreiden.

Voorbeeld:

Een gemeente heeft het vermoeden dat de onderwereld er steeds meer voet aan de grond krijgt. Het dashboard wordt ingezet om eigen gemeentelijke data te vergelijken met data van andere, soortgelijke gemeenten. Daaruit blijkt dat het aantal verdachte transacties (per 10.000 inwoners) in de betreffende gemeente opvallend hoog is. Ook constateert de gemeente dat er opvallend veel zaken in een bepaalde branche gevestigd zijn, met een opvallend hoge totaalomzet per inwoner. De gemeente besluit daarom een preventieve maatregel in te voeren: bij iedere ondernemer die in deze branche een nieuwe zaak wil starten, wordt een integriteitsonderzoek uitgevoerd. Zo verkleint de gemeente het risico dat in deze specifieke branche zaken misbruikt worden om crimineel geld wit te wassen.

3. Veiligheidsvelden

3.1 Veilige woon- leefomgeving

Ondanks dat we in onzekere tijden leven is er sprake van een goede naoberschap in onze wijken en dorpen. In moeilijke tijden kijkt men naar elkaar om en helpt elkaar. Hierdoor kunnen kinderen gelukkig, veilig, gezond en met perspectief opgroeien. Volwassen kunnen blijven meedoen en zo een bijdrage leveren aan de samenleving. Toch is die naoberschap niet altijd meer zo vanzelfsprekend. De maatschappij wordt complexer, het verenigingsleven neemt af en mensen kennen elkaar minder goed. In Emmen komt dit tot uiting door de vele meldingen van woonoverlast.

Bij woonoverlast gaat het vooral om overlast tussen buurtbewoners onderling, vaak als gevolg van botsende leefstijlen. Doordat men elkaar minder goed kent, worden dit soort zaken minder besproken, wat de relatie onder druk zet. Buurtbemiddeling is een bewezen middel om te helpen om dit gesprek te voeren en ervoor te zorgen dat burens onderling tot een oplossing komen. In sommige gevallen is er sprake van ernstige en herhaalde overlast, waarbij een gesprek tussen beide burens, ook niet met buurtbemiddeling, niet voor een oplossing zorgt. Zeker aanhoudende overlast kan het woongenot en gevoel van veiligheid van bewoners ernstig bedreigen. De aanpak van deze overlast is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten, woningcorporaties, politie en buurtbewoners. In 2022 is daarvoor een procesaanpak woonoverlast opgesteld. Dat proces maakt helder wie welke verantwoordelijkheid heeft en hoe de escalatieladder eruitziet. Ook is regie een belangrijk onderdeel in dit proces. Met een pilot wordt nu onderzocht wat de effecten zijn van een overlastregisseur in Emmen.

In een tijd waarin we te maken hebben met schaarse politiecapaciteit dienen we goed te kijken naar de juiste en beschikbare inzet van de politie. Dit leidt er in ieder geval toe dat de druk op de gemeentelijk buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) vergroot wordt. Boa's worden hierdoor ingezet op wat zwaardere veiligheidsvraagstukken. Dit vraagt om verbreding van hun kennis en vaardigheden om zo de vraagstukken die op hen afkomen goed aan te pakken. We onderzoeken daarbij de nut en noodzaak om de boa's uit te rusten met handboeien om ingeval van een aanhouding adequaat en veilig op te kunnen treden. De afgelopen jaren is het aantal boa's uitgebreid en dit zet de komende jaren nog door. Hierdoor kunnen wijkboa's zich op een vast gebied richten en krijgen zo meer kennis van dat gebied en wordt hun netwerk vergroot. Dit zorgt ervoor dat zij samen met (zorg)partners veiligheidsvraagstukken kunnen aanpakken, waardoor slim gebruik wordt gemaakt van elkaars kennis en bevoegdheden. Hiermee is al ervaring opgedaan in Emmen-Oost en wordt als positief ervaren.

Op en rondom het station Emmen hebben we afgelopen jaren overlast ervaren van zogenoemde 'veilige landers'. De problematiek met veilige landers zal de komende jaren aandacht blijven vragen. We merken dat deze problemen zich niet enkel op het station plaatsvinden, maar ook op de route van Ter Apel naar Emmen en dan met name in Nieuw-Weerdinge. Sommige 'veilige landers' kiezen ervoor om deze route te voet af te leggen en dit gaat soms gepaard met vandalisme, diefstal, intimidatie, overlast, etc. Samen met de Erkende Overleg Partner (EOP) wordt de problematiek geanalyseerd en nagedacht over passende maatregelen. Een van de maatregelen die landelijk succesvol ingezet wordt zijn straatcoaches. Dit zijn coaches die in een bepaald gebied aanwezig zijn en goede aansluiting vinden bij de doelgroep. Zij spreken dezelfde taal en kennen de cultuur. Zij spreken mensen aan en treden op bij ongewenst gedrag. In Nieuw-Weerdinge gaan we starten met een pilot om de overlast die daar wordt ervaren terug te dringen.

Veilige woon- en leefomgeving
Ambitie: Woonoverlast wordt voorkomen dan wel in een zo vroeg mogelijk stadium duurzaam opgelost en/of aangepakt. Handhaving is zichtbaarder in dorpen en wijken en we zetten in op weerbaarheid als het gaat om (digitale) criminaliteit en overlastsituaties.
Wat hebben we bereikt in 2022, het effect/resultaat van onze inzet. - Meer dorp/wijkboa's en jeugdboa's, waardoor er meer zichtbare en gespecialiseerde handhaving is in de dorpen en wijken. - Integrale aanpak stationsgebied Emmen en Nieuw-Weerdinge, waardoor de overlast- en criminaliteit afneemt en als het plaatsvindt direct aangepakt. - Procesaanpak woonoverlast met partners opgesteld en geïmplementeerd, waardoor er een beter samenwerking ontstaat op het gebied van woonoverlast en hierdoor de overlast afneemt en de doorlooptijd van dossier wordt verkleind. - Pilot overlastregisseur voor Emmen-Oost en Emmen, waardoor regie duidelijk belegd is.
Resultaten 2023:

- Borging procesaanpak woonoverlast en terugdringen aantal meldingen/doorlooptijd casussen verkleinen.
- Doorontwikkeling boa's naar wijk- en jeugdboa en verdere vaardigheidstrainingen.
- Integrale aanpak stationsgebied/Nieuw-Weerdinge.

Acties 2023:

- Netwerkbijeenkomsten en trainingen t.b.v. partners bij woonoverlast organiseren, waardoor de samenwerking wordt verbeterd en de kennis/expertise wordt vergroot. Hierdoor zijn de diverse partners beter in staat om meldingen van inwoners over woonoverlast effectief (met elkaar) aan te pakken.
- Voorlichting geven aan inwoners over de aanpak van woonoverlast, zodat ook zij weten wat zij zelf kunnen doen om woonoverlast te voorkomen/aan te pakken en kunnen verwachten.
- Inzet straatcoaches t.b.v. problematiek 'veilige landers' in Nieuw-Weerdinge.
- Uitvoering geven aan de punten die uit de schouw Nieuw-Weerdinge komen (groen/grijs).
- Er wordt verdere uitvoering gegeven aan het ontwikkelplan van boa's. Boa's zijn uitgerust met middelen waardoor zij veiliger (bodycams, evt. handboeien) en efficiënter (datagestuurd) het werk kunnen inrichten. Dit komt ten goede aan de veiligheid en de zichtbaarheid van de boa's.
- Samen met relevante partijen (Stenden Hogeschool, politie, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) worden inwoners doelgericht geïnformeerd over de risico's die zij lopen ten aanzien van digitale criminaliteit en hoe zij zich hiertegen effectief kunnen beschermen.

Samenhangend beleid: Wonen, zorg en veiligheid, fysieke veiligheid (verkeer), Verkeer, Ruimte.

3.2 Zorg en veiligheid

Mensen die verward gedrag vertonen worden niet altijd begrepen en geaccepteerd en dit zorgt geregeld voor overlast. Soms zijn er situaties waarbij de spanningen dusdanig oplopen dat het escaleert. Dit benadrukt het belang dat een hulpvraag breed en in samenhang moet worden opgepakt en vraagt om ondersteuning op verschillende levensterreinen, waarbij het belang van openbare orde en veiligheid ook meegewogen wordt. In dit verband werken we samen met partijen als politie, justitie, de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD), de Geestelijke Gezondheidszorg Drenthe (GGZ), lokale hulp- en zorgverlenende instanties en het zorg- en veiligheidshuis.

Zorg- en veiligheidshuis

Het Zorg- & Veiligheidshuis Drenthe (ZVHD) zal de komende jaren doorontwikkelen. Zij ontvangt hiervoor extra middelen van het Rijk. Tussen het ZVHD, VTD, de Stichting de Toegang (SdT), Sedna, de hoofdaanbieders, de onderaannemers in het sociaal domein, en de gemeente Emmen dienen gezamenlijke afspraken te worden vastgelegd over het op- en afschalen van zorg en de verantwoordelijkheid voor casus- en procesregie. Het geheel zal bijdragen aan het tijdig leveren van passende zorg waardoor de overlast in de woonomgeving beter teruggedrongen kan worden en onveilige situaties worden voorkomen.

Woonplaatsbeginsel

De invoering van het woonplaatsbeginsel in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) voor beschermd wonen en het daarmee samenhangende objectief verdeelmodel wordt voorzien per 1 januari 2024. Met het woonplaatsbeginsel wordt geregeld dat alle gemeenten voortaan verantwoordelijk zijn voor beschermd wonen voor de eigen inwoners. Het wetsvoorstel moet nog formeel worden vastgesteld. Het wetsvoorstel zal naar verwachting voor het einde van het jaar worden ingediend. Dit betekent dat de gemeente Emmen in ieder geval in 2023 nog financieel verantwoordelijk blijft namens de regio en nog volledig het historisch budget ontvangt.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Met een integrale aanpak vanuit veiligheid, Jeugd, Wmo, Participatie, Schulddienstverlening, GGZ, etc. is onze inzet erop gericht dat huiselijk geweld en kindermishandeling duurzaam wordt teruggedrongen. De uitvoering van de regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis (GHNT) en het lokale uitvoeringsplan vormen de basis. Het landelijk programma GHNT nadert zijn einde en maakt vanaf 2023 deel uit van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming. De vier basisprincipes van de nieuwe aanpak zijn: gezinsgericht, rechtsbeschermend en transparant, eenvoudig en lerend. Deze basisprincipes houden wellicht structuurwijzigingen in ten opzichte van het huidige stelsel. Die structuurwijzigingen moeten meer ruimte maken voor een andere manier van werken, die voor het gezin begrijpelijk en transparant is.

Het Verwey Jonker instituut volgt een groot aantal gezinnen in Nederland (ook uit Drenthe) langdurig. De werkwijze van het onderzoek is als volgt: Verwey-Jonker benadert alle huishoudens die bij Veilig Thuis gemeld worden vanwege partnergeweld, kindermishandeling en/of kind-oudergeweld voor vrijwillige deelname aan het onderzoek. Kort na de melding en één jaar later voeren zij bij de deelnemende huishoudens huisbezoeken uit met vragenlijsten. Aan de orde komen achtergrond, aanleiding, leeftijd, geboden hulp en kwaliteit van hulp aan de orde. Zo kunnen we zien of de aanpak na de melding bij Veilig Thuis erin slaagt om geweld te stoppen, veiligheid te herstellen en welzijn van ouders en kinderen te verbeteren. Uit de voorlopige resultaten van dit onderzoek blijkt dat Drenthe vergelijkbaar is met de rest van Nederland. Daarbij valt Emmen in Drenthe op. Dit is te verklaren door het aantal inwoners, maar ook is er in Emmen bovengemiddeld hoge voorspellende problematiek zoals schulden, armoede en verslaving.

GGD en VRD

De algemene besturen van de GGD en de VRD hebben de opdracht gegeven om de governance-structuur van het gehele zorg & veiligheid landschap van Drenthe te onderzoeken. Daarbij zal in het voorjaar van 2023 een advies voor een nieuwe invulling worden gegeven.

Zorg & veiligheid

Ambitie: Met inwoners zorgen we voor inclusieve wijken en dorpen, waarin onze inwoners zich goed en thuis voelen en waarin er ruimte is voor diversiteit. Dit krijgt vorm in de doorontwikkeling van het sociaal domein, door middel van de verschillende programmalijnen en de uitwerking van de beleidsnota 'Verder samen in het sociaal domein'.

Wat hebben we bereikt in 2022, het effect/resultaat van onze inzet?

- Er is een dashboard 'geweld hoort nergens thuis' ontwikkeld. In dit dashboard zijn data van politie en gemeente Emmen (schuldhulpverlening) verwerkt. Momenteel worden de gesprekken gevoerd om de data van VTD ook toe te voegen. Dit zorgt voor meer inzicht in HG/KM, waardoor we onze inspanningen gericht kunnen inzetten.
- We zien dat het aantal meldingen HG/KM bij VTD en de Politie minder is dan voorgaande jaren.
- Ook zien we dat het aantal adviezen bij VTD hoger is. We kunnen voorzichtig concluderen dat door meer in te zetten aan de voorkant (we er eerder bij zijn) dit resulteert in minder meldingen (minder escalatie).
- We zetten sterk in op eerder signaleren en eerder hulp bieden. Dat heeft vooral met bewustwording te maken. De expositie 'WIJ' in 2022 maakte deel uit van de bewustwordingscampagne. Daarbij willen we bevorderen dat onze inwoners meer met elkaar over het geweld gaan praten.
- Sedna geeft trainingen over de meldcode bij sportverenigingen en vrijwilligersorganisatie, waardoor de professionals van sportverenigingen en vrijwilligersorganisaties eerder en beter signalen herkennen en daarop acteren door contact op te nemen met de juiste instanties.
- Er is een pilot gestart om de samenwerking tussen Sdt, Sedna en VTD te verbeteren. Dit

gebeurt door een gezamenlijke werkplek. Hierdoor kunnen zij meer en beter met elkaar afstemmen. En gaan ze elkaars bevoegdheden en expertise beter begrijpen en effectiever inzetten. De pilot is nog te jong om al conclusies te trekken.

- Vanuit het programma GHNT is ingezet op o.a. de versterking van de lokale uitvoering in de vorm van de Toegang en Sedna. Hierdoor wordt eerder gesignaleerd om zo geweld te voorkomen en zo vroeg mogelijk te stoppen. Passende en samenhangende zorg voor individuele gezinsleden krijg zo beter vorm.
- In 2022 is er zowel intern als extern (uitvoeringspartners) een begin gemaakt met het ophalen van commitment op de ambitie, terugdringen van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld. Ook is er een eerste stap gezet in het creëren van bewustzijn en de noodzaak van integraal werken.
- In 2022 wordt de Multidisciplinaire aanpak (MDA++) bij geweldssituatie in de huiselijke sfeer en kindermishandeling geëvalueerd. Op basis van het rapport moet er een besluit genomen worden over de voortgang van 2023.
- Vanuit de regiovisie is in Emmen het project Vroege signalering, hoe eerder, hoe beter gestart. Hiermee willen we bereiken dat duidelijk is waar mensen met signalen naar toe kunnen en willen we bereiken dat de kennis en kunde bij VTD al in een vroeg stadium lokaal wordt ingezet.
- De regiovisie Beschermd Wonen is (BW) in BOCE-verband vastgesteld. De uitwerking van de afspraken over Beschermd Wonen worden vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Het geheel vormt de basis voor de uitvoering van BW in Zuidoost Drenthe.
- De pilot Interwonen afgerond. Deze pilot is gericht op het bevorderen van de doorstroom vanuit de Maatschappelijke Opvang (MO), waarbij bewoners kunnen oefenen met zelfstandig wonen. De deelnemers van de pilot (voorheen zwervend geweest) zijn via de pilot (o.a. door begeleiding van diverse partijen) in staat om een goede buur te zijn en het gewone leven weer op te pakken. Aan deze pilot is een structureel vervolg gegeven.
- Eind 2022 hebben we de uitvoering van de Wet verplichte ggz (Wvvgz) (structureel) beter geborgd, waardoor er jaarlijks minder bestuurlijke en ambtelijke capaciteit wegvloeit naar contractafspraken.

Resultaten 2023:

- Emmen gaat vormgeven aan haar lokale en regionale rol in de uitvoering van het Toekomst-scenario Kind- en gezinsbescherming.
- We hebben het lokaal en regionaal zo ingericht dat gezinnen, kinderen en huishoudens beter en sneller worden geholpen. Gevolg hiervan is dat de lokale teams in Emmen (De Toegang, Sedna en de hoofdaanbieders WMO) en in Drenthe zijn versterkt. De teams werken allemaal volgens het kwaliteitskader werken aan veiligheid. In 2023 zal de rol van VTD daarbij nog cruciaal zijn.
- We werken vanuit het principe 1 gezin, 1 plan en één regisseur. De diverse organisaties werken volgens de gefaseerde ketenzorg samen, De gemeente voert hierop lokaal de regie.
- Er is verbinding en samenhang in de uitvoering Toekomstscenario en de aanpak Hervormings-agenda jeugd.
- VTD ondersteunt de lokale teams met kennis, kunde en ervaring. Dit is passend bij de toekomstige rol vanuit het Toekomstscenario, namelijk een regionaal veiligheidsteam met voldoende expertise.
- De bestuurlijke maatregel Tijdelijk Huisverbod is qua proces goed ingericht. Ook hier wederom Met als doel dat gezinnen met en zonder kinderen de juiste hulp en ondersteuning krijgen en zo herhaling wordt voorkomen.
- **MDA++**, gecoördineerd door VTD, als aanpak bij complexe vraagstukken HG/KM en Seksueel Geweld wordt verder ontwikkeld.
- N.a.v. de evaluatie door het Verwey jonker instituut wordt een bestuurlijk besluit genomen over de organisatorische inbedding.
- De aanpak 'Stalking' wordt qua proces goed ingeregeld op de Visie Gefaseerde Ketenzorg breder implementeren bij zowel de gemeente Emmen, SdT, als andere zorg- veiligheidspartners

- De Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) methodiek passen we toe bij situaties waar HG/KM en Seksueel Geweld speelt. Op basis van de opgedane ervaringen wordt beoordeeld of een bredere uitrol van de Emmense invulling van het AVE model door de gemeente Emmen, Sdt als andere zorg- en veiligheidspartners vorm kan krijgen.
- De jaarlijkse monitor Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen (MO/BW) is ontwikkeld.
- Het kwaliteitskeurmerk Beschermd Wonen (KBW) is opgesteld. Met het keurmerk kan invulling worden gegeven aan de wettelijke verplichting van de gemeente ten aanzien van toezicht op kwaliteit.
- Regionale samenwerking wordt geïntensiveerd in de aanloop naar het nieuwe verdeelmodel. Gezamenlijke vraagstukken worden uitgewerkt ten aanzien van: inkoop, monitoring en toegang.

Acties 2023:

- Voortzetten, afronden en inbedden van de projecten voortkomend uit het programma GHNT.
- Trekken van het lokale project GHNT waarbij we vroeg willen signaleren en vroeghulp bieden en zo voorkomen dat gebeurtenissen zo uit de hand lopen dat moet worden overgegaan tot een melding HG/KM of Seksueel Geweld.
- Experimenteren met het opleggen van preventieve huisverboden. Ook dit is gericht op het tijdig aanpakken en onveilige situatie en het voorkomen van geweldsincidenten. (Erger voorkomen).
- Accounthouderschap VTD en ZVHD beter vormgeven aan de hand van de te bereiken resultaten.
- Het onderwijsveld beter informeren en faciliteren bij signalen die zij opmerken.
- We geven uitvoering aan het project 'Vroege signalering, hoe eerder, hoe beter' en beoordelen met VTD het effect ervan. We zorgen voor meer verbinding maken tussen signalen van consultatiebureaus, huisartsen en VTD.
- We brengen alle initiatieven die er zijn op het gebied van zorg, straf, jeugd en veiligheid, maar ook van preventie in beeld (zowel lokaal als regionaal en maken een verbinding met de gezamenlijke doelstelling.
- Voortzetten uitvoering van de aanpak dak- en thuisloosheid, waarbij ingezet wordt op preventie en wonen met passende begeleiding.
- Vanuit de procesregie zorg & veiligheid (cluster veiligheid) werken we aan verbetering van de ketensamenwerking. Afspraken m.b.t. het op- en afschalen van zorg en over casus- en procesregie een stevig fundament worden in kader gemaakt en getoetst in de praktijk.
- We voeren de OGGZ-casuïstiek uit rekening houdend met de uitkomsten van het onderzoek naar de toenemende druk op het vangnet.
- We leveren een bestuurlijk en ambtelijk een bijdrage aan de doorontwikkeling van het ZVHD en dragen zorg voor een goede overdracht van casuïstiek.
- Eind 2023 evalueren wij het effect van de lokale PGA en de bijdrage daarbij van het ZVHD.
- We trainen professionals in de Emmense AVE aanpak (over op- en afschalen van zorg/hulp en de verantwoordelijkheid voor casus- en procesregie.
- Met het dashboard 'GHNT' monitoren we de ontwikkelingen en kunnen we tijdig bijsturen en/of passende maatregelen ontwikkelen.
- Aan de monitor MO/BW wordt een structureel vervolg gegeven door meerjarige inkoop-afspraken te maken.
- De uitvoering van een gezamenlijke werkwijze binnen de ketenveldnorm heeft opnieuw vertraging opgelopen. Op inhoud loopt het includeren goed, maar de aansluiting met de Drentse gemeenten met GGZ en ZVHD vormt een aandachtspunt. Dat zal in 2023 verder opgepakt worden.
- We leveren een bijdrage aan de werkgroep sluitende GGZ keten die in afgeslankte vorm meer slagvaardig kan handelen.
- Met het kwaliteitskeurmerk BW toetsen we de geleverde zorg/dienstverlening.
- We blijven investeren in het verder optimaliseren van het KBW in het werkproces van de gemeente.
- Ten aanzien van de Ketenveldnorm blijven we investeren in de verbinding met de Drentse gemeenten, GGZ en het ZVHD.

Samenhangend beleid: WMO-, Zorg- (o.a. Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen), Jeugd- en Gezondheidsbeleid, toeleiding naar de arbeidsmarkt.

3.3 Jeugd en veiligheid

Landelijk en ook in Emmen zijn er zorgen over de groeiende (ondermijnende) criminaliteit onder jongeren, dit wordt ook wel jonge aanwas¹ genoemd. Jongeren die risico lopen in de (ondermijnende) criminaliteit te belanden, kampen vaker met schulden, stoppen voortijdig met school en komen bij bureau Halt terecht voor taakstraffen. In Nederland gaat het om totaal ca. 162.000 jongeren. Ook in Emmen speelt dit. Het afgelopen jaar werden we al geconfronteerd met drie jeugdgroepen, waarbij er sprake was van ernstige overlast en/of criminaliteit.

We willen natuurlijk voorkomen dat jongeren uiteindelijk in de (ondermijnende) criminaliteit belanden. Preventieve aanpakken begint al op jonge leeftijd en op meerdere plekken (thuis, school, vrije tijd, straat), waarin ieder kind zoveel als mogelijk kansen krijgt om zich op een positieve, volwaardige manier te ontwikkelen voor zichzelf en maatschappij. Vroegtijdig signaleren en in contact blijven met deze jongeren vraagt capaciteit, kennis en expertise.

Wanneer een jongere al met één been in de georganiseerde criminaliteit staat, hebben we het niet meer over preventie zoals hierboven beschreven. Met een integrale aanpak zetten we gezamenlijk met partners uit het zorg- en veiligheidsdomein in op passende interventies, waardoor er hopelijk een gedragsverandering bij de jongere gaat plaatsvinden. Vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid (procesregisseur) zien we erop toe of en hoe er gewerkt wordt volgens de afspraken die zijn gemaakt over de op- en afschaling van zorg/begeleiding en de afstemming tussen casus- en procesregie.

We zien dat jongeren experimenteren met het gebruik van middelen. Daar komen ook steeds nieuwe middelen bij en we moeten daar steeds op anticiperen. Ook ons bereiken de signalen dat jongeren nu 'snus' gebruiken (Het Alternatief (Halt), boa, wijkagenten, jongerenwerk Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) + Sedna, onderwijs). Hoeveel jongeren dat zijn, hoe vaak, etc. is niet exact bekend, maar zorgelijk is het wel. We weten immers dat 'snus' erg verslavend is.

Onze inzet hierop is om met de betreffende jongeren over middelengebruik in gesprek te gaan en daarin ook bewuster te maken van de risico's en consequenties (verslaving, criminaliteit, etc.). Daarnaast is voorlichting ook van belang, maar we zijn ons ervan bewust dat dat geen quick-win is. Bovendien is het ook goed om na te denken hoe je die voorlichting insteekt.

Aangezien er steeds nieuwe middelen komen is het van belang om niet op alle hypes afzonderlijk te acteren maar beleid op langere termijn te hebben en uiteraard in het hier en nu oog te hebben voor de jongeren die nu in de problemen komen en te kijken wat voor hen nodig is. Voor de langere termijn gaat het om huidig beleid op rookvrije omgeving en de nota Perspectief op jeugd. In deze nota is aangegeven om te verkennen op het IJslandse model/Opgroeien in een Kansrijke Omgeving. In het IJslandse model/ Opgroeien in een Kansrijke Omgeving staat de jongeren en de omgeving centraal en is onder andere aandacht voor zinvolle vrijetijdsbesteding.

Jeugd en veiligheid

Ambitie: We willen de overlast en jeugdcriminaliteit terugdringen en de veiligheid van jongeren

¹ 'Jongeren die volgens politieregistraties aantoonbaar betrokken zijn geraakt bij georganiseerde criminaliteit en/of waarbij volgens professionals sterke vermoedens bestaan dat dit het geval is. Het gaat daarbij om een categorie die, samen met vaak volwassen zij-instromers, de instroom vormt voor criminele samenwerkingsverbanden (nieuwe aanwas). Zij zijn echt de nieuwelingen in de georganiseerde criminaliteit.'

vergroten.

Wat hebben we bereikt in 2022, het effect/resultaat van onze inzet?

- Voor een aantal jeugdgroepen en individuele 'grensjongeren' (jongeren die ernstig normoverschrijdend gedrag of strafbaar gedrag, of een herhaling daarvan vertonen) is een integraal persoonsgericht plan opgesteld waarbij interventies vanuit het zorg- en veiligheidsdomein worden ingezet.
- Samen met partners (politie, Halt, jongerenwerkers Sedna, VNN en de gemeentelijke afdeling: sport, gebiedscoördinatoren, gebiedstoezicht, veiligheid, jeugdparticipatie) wordt een integraal plan opgesteld om de overlast op een aantal overlastgevende locaties terug te dringen.
- De signalen worden gebundeld, gezamenlijk geanalyseerd en vanuit daar een gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld om de overlast aldaar terug te dringen.
- Jongerenwerkers, buurtsportcoaches, boa's, wijkagenten, jeugdagenteen hebben gebiedsgericht een training straatcontact gekregen. Hierdoor zijn de gebiedsnetwerken versterkt en is de kennis vergroot ten aanzien van vroegsignalering, groepsgegedrag (plus min mee- methode), eigen rol/taak en die van de partners in het gebied vergroot. Ook zijn door de trainingen de netwerken in de gebieden verrijkt.

Resultaten 2023:

- Opstellen lokale aanpak jonge aanwas.
- We voeren de gefaseerde ketensamenwerking door als werkwijze voor gezinnen waar de veiligheid in het geding is.
- De casustafel jeugd is geborgd en ten aanzien van een aantal jongeren is een integraal persoonsgericht plan opgesteld.
- Voorlichtingscampagnes gegevens ten aanzien van middelengebruik onder jongeren.

Acties 2023:

- Organiseren regionale bijeenkomst voor professionals in het kader van Jonge Aanwas. De kennis en expertise van professionals op dit thema wordt vergroot en dit komt ten goede aan het vormen van een integraal plan van aanpak.
- Het analyseren van de lokale aard en omvang van het thema Jonge aanwas en het opstellen van integraal plan van aanpak met partners.
- Casustafel jeugd die in 2022 is gestart verder borgen (o.a. gezamenlijke visie, samenwerkingsovereenkomst) wat leidt tot een slagvaardige groep waardoor interventies vanuit het veiligheidsdomein en jeugdzorgdomein adequaat ingezet kunnen worden ten aanzien van bepaalde grensjongeren.
- Vanuit het lokaal preventieakkoord maken we de achterliggende problematiek van gezondheid, overgewicht en middelengebruik zoals schulden, armoede en eenzaamheid inzichtelijk en kunnen we op die manier passende begeleiding bieden.
- Gebiedsgerichte inzet van bureau Halt ten aanzien van voorlichting en andere interventies vanuit Halt.
- We blijven zorgen houden over het alcoholgebruik onder de jongeren, maar ook zijn er zorgen over het middelengebruik. Hierop worden gerichte acties uitgevoerd, in samenwerking met een aantal gezondheidspartners (waaronder GGD en VNN).

Samenhangend beleid: Perspectief op jeugd, Jeugd-, WMO- en Gezondheidsbeleid.

3.4 Bedrijvigheid en veiligheid

Een goed vestigingsklimaat krijgt vorm in een omgeving waarin ondernemers hun bedrijfsvoering onbelemmerd kunnen uitvoeren, zonder dat ze daarbij gehinderd worden door criminaliteit en onveiligheid. Onveiligheid op bedrijventerreinen kent zowel sociale als fysieke aspecten: ondermijning, bedrijfsinbraak, diefstal, overvallen en vernieling aan de ene kant en aan de andere kant inrichting en onderhoud van de terreinen, verkeersveiligheid en brandveiligheid. Ook kunnen zich illegale bewoning

en drugsdelicten als hennepplantages voordoen. Om het veiligheidsniveau te handhaven/bevorderen is het noodzakelijk om controles en hercontroles (toezicht en handhaving) uit te voeren.

Ook in het begin van 2022 is een aantal evenementen niet doorgegaan in verband met de coronamaatregelen. Gelukkig konden door de versoepelingen in de loop van 2022 weer grote evenementen zoals het Hello-festival plaatsvinden. De organisatie en afstemming van veilig uitgaan en evenementen is inmiddels goed geborgd, maar blijft aandacht en capaciteit vragen van toezicht en handhaving en politie.

Er komen steeds meer mensen in het centrum wonen, hetgeen een knelpunt kan vormen met betrekking tot de overlastbeleving in het centrum. De inzet van de gemeente is erop gericht een goed evenwicht te bewaken tussen een bruisend uitgaanscentrum enerzijds en het beperken van overlast anderzijds.

De Omgevingswet is opnieuw uitgesteld en zal nu naar verwachting op 1 juli 2023 in werking treden. De gemeente zal een omgevingsplan moeten opstellen, waarin de gebruiksregels staan voor evenementen die op een locatie zijn toegelaten. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet staan de meeste gebruiksregels nog in verschillende gemeentelijke verordeningen. Deze verordeningen blijven gedurende de overgangsfase nog gewoon van kracht. Voor eind 2029 moeten deze worden overgezet naar het omgevingsplan.

Bedrijvigheid en veiligheid
Ambitie veilig uitgaan, evenementen en betaald voetbal.
Ambitie: We willen ons blijvend profileren als bruisende stad, waar voor jong en oud wat te beleven valt en waar veilig uitgaan, veilige evenementen en het veilig kunnen bezoeken van betaald voetbalwedstrijden vanzelfsprekend zijn.
Wat hebben we bereikt in 2022, het effect/resultaat van onze inzet? - Samen met partners (bedrijven/instellingen en inwoners, VPB, politie en RIEC) vergroten we de weerbaarheid van ondernemers. In januari 2023 hebben we een gerichte voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor ondernemers. - Samen met de buurgemeenten en het RIEC werken we aan een gerichte aanpak van de leegstand in het buitengebied. In het kader van de focus op industrieterreinen hebben we in 2022 een gerichte branchecontrole uitgevoerd bij de Recyclingbedrijven. Het oppakken van de illegale prostitutie is ook een resultante van deze samenwerking. - Gericht toezicht/handhaving op evenementen o.b.v. aangepast handelingskader. - In 2022 zijn er afspraken gemaakt met organisatoren van evenementen om de beveiliging van hun evenement zelf te organiseren, om de capaciteit van de politie zo efficiënt mogelijk te benutten. Dat heeft tot goede resultaten geleid. - Continueren goede en tijdige afstemming met ondernemers en organisatoren, politie en hulpdiensten bij activiteiten die impact hebben op de openbare ruimte. - Het afgelopen jaar is met de directie van FC Emmen veelvuldig overleg gevoerd over de veilige organisatie van de wedstrijden in het stadion De Oude Meerdijk, met als resultaat dat de wedstrijden veilig zijn verlopen en snel gecoördineerd kon worden opgetreden bij incidenten. - Er is in Drents verband een regionale evenementenkalender afgestemd. Dit om eventueel benodigde politie-inzet goed af te stemmen. Voorkomen dient te worden dat (grote) evenementen georganiseerd worden waar de politie in het geval van calamiteiten geen capaciteit kan leveren. - Het vernieuwde collectieve horeca-ontzeggingenbeleid is opgesteld en zal na goedkeuring door de Autoriteit persoonsgegevens eind 2022 van kracht worden. Hiermee kunnen zware en notoire overlastplegers uit de horeca worden geweerd.

- Aan twee bedrijventerreinen is het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) uitgereikt: aan Barger-Oosterveld/Klazienaveen en aan De Tweeling.

Resultaten 2023:

Een veilig (en gezond) uitgaansklimaat en evenementen waar er sprake is van een plezierige sfeer, minder geweldincidenten, minder middelengebruik en daardoor minder overlast. Evenementen die op het gebied van veiligheid goed beheersbaar zijn. Ten aanzien van betaald voetbal streven we naar een plezierige sfeer in en om het stadion, zonder geweld.

Acties 2023:

- Continuering van het overleg met horeca Emmen centrum (Koninklijke Horeca Nederland (KHN), afd. Emmen)
- We continueren de vroegtijdige afstemming met organisatoren (grote) evenementen, waardoor we voorbereid zijn en de juiste voorzorgsmaatregelen getroffen kunnen worden.
- Tijdige afstemming over handavingsprioriteiten met RUD.
- Overleg met horeca Emmen centrum (KHN, afd. Emmen), om goede en heldere afspraken te maken tijdens de thuiswedstrijden van de FC Emmen.
- Grote gezamenlijke oefening bij FC Emmen.
- De voorbereiding op de wedstrijden van FC Emmen wordt onverminderd voortgezet. Zowel de thuis- als de uitwedstrijden met roerige supportersgroepen blijven continu aandacht vragen en leggen een extra beslag op de menskracht bij politie, voetbalclub en gemeente.
- De gevolgen van de stikstofregels voor evenementen zijn afhankelijk van de specifieke locatie en omstandigheden van een evenement. In de praktijk zal het erop neer komen dat ieder evenement een stikstofberekening moet inleveren bij de vergunningaanvraag om aan te tonen dat er geen negatief effect optreedt in natura 2000 gebieden.
- De gemeente Emmen zal ook in 2023 samen met Ondernemend Emmen werken aan het verkrijgen van het KVO voor bedrijventerreinen.

Samenhangend beleid:

De Handreiking Samen werken aan een veilig en gezond evenement; Strategische Evenementen-beleid en Beleidsregel vergunningen evenementen, WABO, Wet Milieubeheer, Activiteitenbesluit, Beleid alcoholmatiging, KNVB-beleid ten aanzien van betaald voetbal. Samenwerken tussen horeca, paracommercie, gemeente en politie.

3.5 Fysieke/externe veiligheid

Zoals eerder opgemerkt is de ingangsdatum van de Omgevingswet opnieuw uitgesteld, de wet treedt voornamelijk in werking op 1 juli 2023. De maatschappelijke doelen van de Omgevingswet zijn het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Bij het beschermen gaat het om het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Om deze doelen te bereiken kent de wet instrumenten zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en algemene regels van het Rijk. Deze instrumenten kunnen wij inzetten op het gebied van externe veiligheid. De Omgevingsvisie dient integraal, participatief en daardoor gedragen tot stand te komen. De omgevingsvisie moet in 2025 vastgesteld worden. In Emmen koersen wij op een eerdere vaststelling. In 2023 maken we een gedegen plan van aanpak zodat we kunnen inschatten wanneer de Emmense Omgevingsvisie vastgesteld kan worden. In de Omgevingsvisie zal ook aandacht zijn voor externe veiligheid en de ontwikkelingen die wij daarin vorm willen geven.

In de Omgevingswet is de belangrijkste verandering voor externe veiligheid het werken met aandachtsgebieden. Dit is een andere manier van omgaan met het groepsrisico. Daarnaast is een zeer kwetsbaar gebouw een nieuwe categorie gebouwen die overheden extra moeten beschermen. En ook vervangt het Register externe veiligheidsrisico onder de Omgevingswet het RRG. Hier wordt komende maanden nog beleid voor opgesteld, zodat de veranderingen mee kunnen in het van rechtswege

geldende Omgevingsplan. Voor wat betreft externe veiligheidsbeleid gaan we beleidsneutraal over en brengen ontwikkeling aan op dit beleidsdomein in de Omgevingsvisie en Omgevingsplan 2.0. Ondertussen wordt er hard gewerkt aan het inrichten van het nieuwe zaakstelsel LEEF waarin de werkzaamheden van vergunningverlening, toezicht en handhaving straks worden vastgelegd. Met de komst van LEEF zijn we beter in staat om datagericht te werken bij vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De ingangsdatum van de Wkb is ook doorgeschoven naar 1 juli 2023. Deze wet - die als doel heeft om de bouwkwiteit en het bouwtoezicht te verbeteren - heeft gevolgen voor het proces van bouwen en vergunningverlening. De formatie is op sterkte gebracht om aan de wettelijke kaders te kunnen voldoen.

Verkeersveiligheid

Het aantal geregistreerde verkeersongevallen met letsel is in het laatste kwartaal van 2021 tot en met het derde kwartaal van 2022 fors toegenomen. Deze trend betreft niet alleen de gemeente Emmen, maar is ook regionaal en landelijk waarneembaar. De hypothese is dat dit een post-corona effect is die leidt tot normoverschrijdend gedrag. Daarbij is sprake van een groei van de intensiteit die hoger is dan in 2019. Stijging van het aantal ongevallen heeft direct gevolgen voor de maatschappelijke kosten.

De aanpak van verkeersveiligheid doen we samen met ketenpartners zoals, rijk, provincie, politie en VVN. Naast repressieve aanpak is een plan opgesteld voor preventieve risico-gestuurde aanpak in het SPV2030 (Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030). Onder programma 7 zijn voor fysieke maatregelen in de kadernota 2022 en kadernota 2023 middelen opgenomen.

De Emmense risicothema's rondom verkeersveiligheid zijn in 2021 duidelijk geworden. Het benoemen en in kaart brengen van deze belangrijkste risicothema's in het verkeersstelsel is de basis van het risicogestuurd werken. De risicothema's moeten vertaald worden in maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren door risico's en verkeersongevallencijfers te verlagen. Een goede balans tussen maatregelen gericht op gedragsbeïnvloeding, infrastructuur en voertuigtechnologie is hierbij essentieel.

Fysieke veiligheid

Ambitie: We beperken de impact van crises en rampen in het fysieke-/sociale domein. We houden het huidige niveau van brandweerzorg en crisismanagement in stand. Daarnaast willen we dat inwoners en bezoekers van Emmen veilig zijn in het verkeer en zich veilig voelen in het verkeer. Voor verkeersveiligheid is als doel gesteld dat 'iedereen veilig deel kan nemen aan het verkeer'.

Wat hebben we bereikt in 2022, het effect/resultaat van onze inzet?

- In 2022 zijn veel werkzaamheden in het kader van de voorbereiding op de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging afgerond.
- In het kader van de focus op industrieterreinen hebben we in 2022 een gerichte branche-controle uitgevoerd bij de Recyclingbedrijven.
- In 2022 is de Crisis Management Organisatie (CMO) volledig bezet en geprepareerd op crisis en rampen in het fysieke /sociale domein. Dit jaar hebben we te maken gekregen met een cyberaanval waardoor besloten is om een gezamenlijke oefening CMT /College uit te voeren en de oefening crisis in het sociaal domein te verplaatsen naar 2023. Trainingen waren op een laag pitje gezet vanwege de inzet corona en de opvang van de vluchtelingenproblematiek.
- Sinds 2019 wordt door de gemeente Emmen samengewerkt met de provincie Drenthe, het Recreatieschap Drenthe, alle Drentse gemeenten en de Vereniging van Recreatieondernemers Nederland (RECRON) aan het 'Actieprogramma Vitale Vakantieparken Drenthe'.

- In 2022 hebben alle partners besloten de looptijd van het programma Vitale Vakantieparken te verlengen tot en met 2024 en hiervoor middelen beschikbaar te stellen.
- Vanuit de risico-gestuurde aanpak (Strategisch plan Verkeersveiligheid 2030) hebben we in provinciale samenwerking, Mobiliteitsraad, het uitvoeringsplan in ontwikkeling voor gevaarlijke trajecten (o.a. school- thuisroutes) vastgesteld. In dat kader zijn 7 fietsprojecten ter verbetering van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid in voorbereiding en of in uitvoering.
- Vanuit het SPV2030 zijn vier beleidsthema's opgenomen voor de individuele verkeersdeelnemer en zijn of haar gedrag. Dit betreffen de thema's: rijden onder invloed, snelheid, afleiding en verkeersovertreders. We voeren hiervoor samen met onze partners campagnes uit, geven voorlichting en organiseren verkeerslessen voor kwetsbare verkeersdeelnemers.
- Emmen heeft 56 basisscholen. Alle scholen kunnen educatieprojecten afnemen. Hiervan doen 40 scholen inmiddels mee aan het Drents Verkeersveiligheidslabel. Educatieprojecten voor basisscholen zijn bijv.: Fietscontroles op school, verkeersexamens, dode hoek project, Van 8 naar 1, Streetwise, Stop!Licht! etc.
- Emmen heeft 21 scholen in het VO en MBO. Deze scholen kunnen eveneens educatieprojecten afnemen. Zoals De 3D-Afleiding Car Klassikaal, de Zeven Sloten cabaretvoorstelling, de 3D Afleiding Bike en Veilig Uitgaan=Veilig Thuiskomen. Deze projecten zijn gaande.
- Eind 2022 zijn de meest risicovolle verkeerstrajecten aangepakt, dan wel is er een verbeterplan opgesteld voor uitvoering.
- De handhaving op het gebied van verkeersveiligheid door de politie heeft plaatsgevonden op de overeengekomen hotspots waarbij met name bonnen zijn uitgegeven voor: snelheidsovertreding, mobiele telefoon vasthouden, rijden zonder rijbewijs en rijden onder invloed.
- De fietsverlichtingscampagne "licht aan en gaan" heeft een nieuwe impuls gekregen. Waar de aandacht voorheen vooral op scholieren was gericht, hebben we nu met onze partners actiegevoerd bij sportverenigingen.
- De Verlengde Herendijk (Parc Sandur), Dordseweg (Weiteveen) en Oranjedorpstraat (Nieuw-Dordrecht) zijn heringericht.
- Voor de gevaarlijke kruispunten Statenweg/Landschapslaan (Angelslo) en Houtweg/Laan van de Bork (Emmerhout), Boslaan/Houtweg, Nieuw-Amsterdamsestraat/Brinkenweg zijn plannen opgesteld.
- Het programma Doorfietsen, om senioren langer en veiliger mobiel te houden, is veelbelovend gestart. Tijdens o.a. de fietsvierdaagse hebben veel senioren een spiegel op het stuur laten monteren.

Resultaten 2023:

- Minder branden en minder schade
- Minder slachtoffers
- Voldoende functionarissen in het crisisteam zowel (fysiek als sociaal) beschikbaar houden om tijdens een crisis te kunnen worden ingezet.
- Rookmelderdichtheid^[1] van ten minste 80%.
- Minder verkeersdoden en minder ziekenhuisgewonden
- Samen met Politie brengen we de hotspots verkeersongevallen in kaart. Op basis hiervan wordt gezamenlijk bepaald wie welke acties gaat uitvoeren en waar we de inzet van de partners op elkaar aan kunnen laten sluiten. Gezamenlijke tussentijdse analyse van dat op het gebied van verkeersveiligheid gaat opgestart worden.

^[1] Rookmelderdichtheid is het percentage huishoudens dat ten minste één goedwerkende rookmelder in huis heeft die tevens op de juiste plek hangt.

Acties 2023:

- In 2023 voeren we opnieuw branchegerichte controles uit.
- De proef wijkbrandweerman starten we begin 2023 en evalueren de meerwaarde in Q-3.

- In Emmen ligt de focus op het vitaliseren (excelleren) van parken. Transformatie is niet aan de orde in de gemeente Emmen, wel is er aandacht voor als niet-rechtmatige bewoning, sociale problematiek en mogelijke criminaliteit en ondermijning in het kader van handhaven bij andere gemeenten en de mogelijke effecten die dit kan hebben op de gemeente Emmen.
- Aanpakken van gevaarlijke verkeerstrajecten, waarbij de focus ligt op fietsprojecten (o.a. school routes).
- Op basis van gezamenlijke afstemming worden gerichte acties uitgevoerd door partners om de verkeersveiligheid op de Hotspots te verbeteren
- Blijvend verzorgen van verkeerseducatieprojecten bij basisscholen.
- Blijvend verzorgen van verkeerseducatieprojecten gericht op VO en MBO.
- Aanpak gevaarlijke kruispunten Statenweg/Landschapslaan (Angelslo) en Houtweg/Laan van de Bork (Emmerhout), Boslaan/Houtweg, Nieuw-Amsterdamsestraat/Brinkenweg.

Samenhangend beleid:

Structuurvisie Externe Veiligheid, Beleidskader VTH, Omgevingswet, Extern Veiligheidsbeleid, Economisch beleid en Werkgelegenheidsbeleid

3.6 Integriteit en veiligheid

Inwoners dienen zich voor veel aangelegenheden tot de overheid te wenden. Dat stelt hoge eisen aan de kwaliteit van het openbaar bestuur en aan degenen die daarin functioneren. De bijzondere kenmerken van de overheidstaken, zoals de besteding van publieke middelen en een monopoliepositie op vele terreinen, vereisen van de overheid een extra hoog integriteitsniveau.

Het veiligheidsveld 'Integriteit en Veiligheid' omvat verschijnselen die een inbreuk vormen op onze maatschappelijke integriteit of op belangrijke regels en andere afspraken in het kader van de veiligheid en stabiliteit van onze samenleving. Thema's binnen dit veiligheidsveld zijn: georganiseerde criminaliteit, radicalisering en polarisatie, en ambtelijke en bestuurlijke integriteit. Deze verschijnselen hebben potentieel dan ook een omvangrijk veiligheidseffect. Ze kunnen in de meest extreme vorm fundamenteel ontwrichtend werken.

Ontwikkelingen Integriteit 2022

In de afgelopen jaren hebben we dit terug gezien in het aantal demonstraties in Emmen. Waarbij de tegenstellingen tussen partijen bijna onoverbrugbaar lijken en standpunten zich lijken te verharden. Dreigementen worden (zeker via internet) steeds gemakkelijker geuit.

De afnemende verdraagzaamheid en geen begrip meer op kunnen brengen voor andere standpunten vormen de komende jaren belangrijke aandachtspunten. Daarbij is het gelet op het integriteitsvraagstuk van groot belang dat bestuurders en ambtenaren bewust zijn van het belang van hun rol/verantwoordelijkheid bij dit onderwerp.

De in de inleiding benoemde landelijke crises zorgen ervoor dat de wetswijziging met betrekking tot informatie-uitwisseling nog steeds niet is afgerond.

3.6.1 Ondermijnende criminaliteit

We weten dat Drenthe en ook Emmen aantrekkingskracht heeft op criminele activiteiten. Ruimte, rust en plekken waar weinig mensen komen, meerdere grote industrieterreinen dicht bij de Duitse afzetmarkt; het zijn vestigingsvoorwaarden voor een 'bedrijfstak' die we willen bestrijden. Daarom blijft dit onderwerp de komende jaren extra aandacht vragen. Zo is het van belang dat de gepleegde criminaliteit niet alleen wordt bestreden, maar dat er ook barrières worden opgeworpen die het criminelen moeilijker moeten maken om hun criminele activiteiten uit te blijven voeren, dan wel op te starten.

Georganiseerde misdaad heeft in diverse wijken in ons land een giftige uitwerking op de jeugd. Drugscriminelen rekruteren jongeren en dat begint soms al op de basisschool. Jongeren uit de georganiseerde criminaliteit houden of voorkomen dat ze daarin doorgroeien, is een ingewikkeld en

langdurig proces. De uitvoering van 'jonge aanwas' wordt binnen het veiligheidsveld Jeugd en veiligheid verder opgepakt.

Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit blijft vragen om een alerte overheid vanwege de verwevenheid van de onder- en bovenwereld. In dat kader continueren wij de integrale aanpak en blijven wij samenwerken met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Noord Nederland (RIEC-NN), de politie, het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst en andere instanties uitvoering geven aan de aanpak van de georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit.

Eén van dé schakels die niet mag ontbreken in een effectieve integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit is onze samenleving (inwoners, bedrijven en instellingen). Zij vormen de oren en ogen in de gemeente en hebben een uiterst belangrijke signaalfunctie. Om het gestelde doel te realiseren is een meerjaren 'Actieplan aanpak ondermijning' opgesteld.

De aanpak van dit thema krijgt steeds meer vorm. De interne structuur is aangepast en we geven meer prioriteit aan de weerbaarheid van ambtenaren en bestuur. In de aanpak zien we dat de capaciteit van Politie, het Openbaar Ministerie en gemeente beperkt is.

Desondanks blijft het voorkomen en verstoren van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit prioriteit. We willen voorkomen dat misdaad loont. De gemeente Emmen kan en dient stappen te maken in de doorontwikkeling van de Bibob toetsing. Net als andere gemeenten dienen we aan de voorkant op alle gemeentelijke taakvelden gebruik te maken van Bibob-toetsingen.

Aanpak georganiseerde/ondermijnende criminaliteit

Ambitie: Samen met partners verstoren we de georganiseerde criminaliteit om zo een eerlijk ondernemersklimaat verder te versterken. Daarbij versterken we de ambtelijke en de bestuurlijke Weerbaarheid. We willen voorkomen dat de criminaliteit gebruik maakt van gemeentelijke Dienstverlening. We kiezen voor een gebiedsgerichte, fenomeen- en branchegerichte aanpak. In regionaal verband werken we samen op aspecten zoals mensenhandel en milieufraude.

Wat hebben we bereikt in 2022, het effect/resultaat van onze inzet?

- Het college heeft het Actieplan aanpak ondermijning vastgesteld, met daarbij een actiematrix voor de komende bestuursperiode.
- We zijn in Zuidoost Drenthe gestart met een gerichte voorlichtingsbijeenkomsten van agrarische bedrijven en boeren die te maken hebben met leegstand nu of in de toekomst. Dit met het doel om de alertheid en weerbaarheid van deze doelgroep te vergroten.
- Met Borger-Odoorn en Coevorden zetten we in op een versnelling op de aanpak van zorgfraude. Daarbij wordt gemeentelijk beleid getoetst en aangescherpt en willen we aan de voorkant zorgen voor een kwaliteitsimpuls en waar mogelijk barrières inbouwen om zorgfraude te voorkomen.
- We zijn gestart met de voorbereiding voor de integrale controles (Octopus). Zodat deze begin 2023 kan starten. De volgende thema's: kamerverhuur, prostitutie, autohandel en kringloopwinkels worden daarin meegenomen.
- Met samenwerkingspartners is toezicht uitgevoerd op bedrijventerreinen. Hierdoor is een actueel beeld verkregen en het vergunningenbestand geactualiseerd. Waar nodig is bestuurlijke handhaving opgestart.
- We stroomlijnen via het Datalab onze gemeentelijke informatie en onderzoeken hoe we de medewerkers belast met toezicht kunnen faciliteren om signalen eenvoudiger (digitaal) te melden. We werken in dit kader samen met beheerders van de website Zicht op ondermijning.
- We hebben in een aparte bijeenkomst in het politiebureau de nieuwe raad geïnformeerd over de aanpak van ondermijning en aandacht geschonken aan het belang van een veilige werkomgeving, mogelijke integriteitsvraagstukken en bestuurlijke weerbaarheid.

- We zijn gestart met de voorbereiding van de voorlichtingsbijeenkomst Cybercrime/ondermijning voor ondernemers op 19 januari 2023 om de bewustwording en de weerbaarheid van ondernemers op dit thema te versterken.

Resultaten 2023:

- We vergroten de weerbaarheid van onze inwoners, bedrijven en instellingen.
- Door gerichte communicatie willen we de betrokkenheid van onze inwoners en bedrijven bij de aanpak versterken en de maatschappelijke verontwaardiging vergroten door te benadrukken dat ondermijnende criminaliteit nooit 'normaal' gevonden mag worden.
- Eind 2023 willen we met behulp van bestuurlijke maatregelen (aanwijzing risicogebieden en risicobranches) meer barrières ingebouwd hebben.
- Eind 2023 hebben we onze informatiepositie nog verder versterkt en maken de verschillende teams (Vergunningverlening, Gebiedstoezicht en Toezicht en handhaving) gebruik van de beschikbare ondersteuningstools.
- Vanuit informatie-gestuurd werken versterken informatiepositie en als specifiek project het uitvoeren gerichte analyse fraude adresbestanden.

Acties 2023:

- In de uitvoering van de aanpak van ondermijning brengen we focus aan op de inzet op een beperkt aantal fenomenen. In 2023/2024 gaan we gericht aan de slag met de geselecteerde fenomenen.
- Via de casustafel en het Tactisch Veiligheidsoverleg Ondermijning (TVO) bouwen we enerzijds casuïstiek zodanig op dat het na instemming van de driehoek kan worden aangeboden aan het RIEC-NN.
- In het TVO wordt daarnaast afgestemd over de mogelijke lokale interventies die in het kader van de aanpak van ondermijning (gebruikmakend van de bevoegdheden van de burgemeester) kunnen worden uitgevoerd.
- We organiseren minimaal twee integrale thematische controles door goede voorlichting en communicatie over ondermijning.
- We continueren aanpak Toezicht en handhaving team zorgfraude en implementeren mogelijke verbeterpunten die voortvloeien uit het onderzoek versnelling op zorgfraude.
- We trainen de verschillende teams in het werken met Web-IQ om zo aan de voorkant mogelijke fraude/ondermijning te signaleren, branches te duiden en mogelijke risicobranches gericht aan te pakken;
- We verzorgen gerichte communicatiecampagnes om de alertheid en de weerbaarheid t.a.v. ondermijning te vergroten.
- Vanuit Emmen leveren wij een bijdrage aan de RIEC- samenwerking in Noordelijk verband.
- We gaan in samenwerking met de RUD en onze handhavingpartners verder met branchegerichte controles op industrieterreinen.
- We trainen personeel in het herkennen van signalen van ondermijning en ambtenaren met een belangrijke signaalfunctie (zoals BOA's, toezichthouders en KCC). We bevorderen het direct intern melden van signalen in een veilige omgeving.
- We verzorgen fraude-alertheidstrainingen voor personeel t.a.v. zorgfraude.

Samenhangend beleid:

- Aanpak georganiseerde misdaad politie, OM en andere partners
- Drugs- en coffeeshopbeleid/Damoclesbeleid,
- Prostitutie- en Horecabeleid
- Aanpak oneigenlijk gebruik en misbruik Sociaal Domein (Participatiewet, Wmo & Jeugdwet)

3.6.2 Polarisatie en radicalisering

De in de inleiding geschetste onzekerheden gekoppeld aan een groeiend ongenoegen over politieke (landelijke) besluitvorming vormen een goede voedingsbodem voor polarisatie en radicalisering. Polarisatie en radicalisering tasten het lokale gezag aan. Hierdoor kan de veiligheid en de leefbaarheid in onze gemeente onder druk komen te staan. De groeiende verschillen tussen bewonersgroepen

maakt dat verhoudingen in wijken en dorpen meer op scherp kunnen komen te staan. De kans dat we verder van elkaar af komen te staan en weggijken van problemen die spelen verkleint het corrigerend vermogen van onze inwoners. Dit is een onwenselijke ontwikkeling.

Ten aanzien van radicalisering blijft de ongerustheid over de kans op een aanslag in Nederland bestaan. Het dreigingsniveau blijft op niveau 3. Niveau 3 houdt in dat een terroristische aanslag in Nederland voorstelbaar is. Er zijn op dit moment in Nederland personen die radicaliseren of sterk geradicaliseerd zijn en een dreiging (kunnen) vormen. Wellicht versneld door corona zien we een dreiging vanuit het links – en rechts-radical gedachtegoed. Veelal jonge Nederlanders kunnen zich aangetrokken voelen tot de groeiende internationale rechts-extremistische internetwereld die op kleine schaal in het Nederlands doorklinkt in heimelijke digitale groepen. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) heeft deze ontwikkeling al eerder benoemd. De mogelijkheid dat een extreemrechts georiënteerde alleen-handelende dader in Nederland een aanslag pleegt is eveneens voorstelbaar.

Polarisatie en radicalisering
Ambitie: Wij willen onze inwoners een veilige omgeving bieden waarin er ruimte is voor diversiteit en vrijheid van meningsuiting. Wij steunen het naoberschap in wijken en dorpen en realiseren ons dat dit bijdraagt aan de onderlinge samenhang en een veilige omgeving.
Wat hebben we bereikt in 2022, het effect/resultaat van onze inzet? - We hebben jongerenwerkers en hulpverleners getraind in het herkennen van signalen van radicalisering. De training is gericht op alle aspecten van radicalisering (vanuit geloofsovertuiging tot en met links-, rechtsradicalisering en dierenactivisme). - We dragen zorg voor goede contacten en afstemming met demonstranten. Waarbij wij ruimte bieden voor standpunten en meningen en tegelijkertijd zorgen voor een veilig verloop van demonstraties. - Twee gemeentelijke aandachtfunctionarissen radicalisering zijn in 2022 getraind en daardoor beter in staat om hun interne/externe rol goed te vervullen. Laatste ontwikkelingen m.b.t. radicalisering in Nederland zijn daarin ook meegenomen. - Als we signalen met betrekking tot radicalisering ontvangen dan wordt dit direct doorgespeeld en besproken met de politie/Cter team. - We hebben ter voorbereiding van de intocht van Sinterklaas met voor – en tegenstanders van ‘Zwarte Piet’ gesproken om op dit thema te zorgen voor meer wederzijds begrip. - We onderhouden goede contacten met de Turkse moskee en het Marokkaanse gebedshuis. - Ontwikkelingen rondom corona en mogelijke anti-islam sentimenten worden besproken. Mede door het goede contact worden we tijdig geïnformeerd over mogelijke onrust of spanningen.
Resultaten 2023 - We streven naar een open dialoog waarbij er ruimte is voor verschil in religie, van meningen en de vrijheid van meningsuiting binnen de geldende normen kan plaatsvinden.
Acties 2023 - Met het basisteam van de politie stemmen we periodiek (3 x per jaar) af over ontwikkelingen op dit thema. In overleg wordt politie-informatie en gemeentelijke informatie gebundeld en verrijkt. - We gaan het laagdrempelige informatiepunt (ippr@emmen.nl) evalueren. Vanuit de evaluatie bepalen we het vervolg. De evaluatie vormt aanleiding voor bijstelling dan wel de overweging om te stoppen met het informatiepunt. - In 2023 blijven we bij signalen van spanningen op dit thema het onder de aandacht brengen van de scholen en instellingen. Als er wensen zijn om dit thema nader uit te werken pakken we dit samen met de gebiedscoördinator en de voorzitter van de wijkteams op. - Erkende Overlegpartners benaderen we over polarisatie en op welke wijze dit binnen dorpen en wijken besproken kan worden.

Samenhangend beleid: Al het gemeentelijk beleid van leefbaarheid, gezondheid tot en met werkgelegenheid, onderwijs etc.

3.6.3 Cybercrime

De Cyberaanvallen op de gemeenten Lochem, Hof van Twente en de aanvallen op de Universiteit van Maastricht maken duidelijk dat organisaties maar ook gemeenten fors meer aandacht moeten hebben voor cybercrime. De grote hoeveelheid aan verschillende data maakt dat gemeenten gewilde objecten zijn en dus om extra alertheid vraagt hoe zij omgaan met datasafety.

Uit de Veiligheidsmonitor 2021 blijkt dat 17% van onze inwoners in 2020 slachtoffer geworden is van online criminaliteit. Vooral in De Blokken zien we een toename van 22% slachtofferschap ten opzichte van het gemiddelde van 17% slachtofferschap in de gemeente Emmen. Over de hele linie lijkt de toename van het aantal meldingen cybercrime en digitale fraude zich wat te stabiliseren.

Naast de zorg voor de beveiliging van alle gemeentelijke systemen, wat op zich al een forse opgave vormt, heeft de gemeente een belangrijke verantwoordelijkheid om inwoners, bedrijven, en instellingen bewust te laten zijn van de risico's van cybercrime. Hierdoor zijn ze beter weerbaar en lopen minder kans om slachtoffer te worden van cybercrime. In 2023 zal de aanpak van het tegengaan van cybercrime via gerichte voorlichting naar onze inwoners, bedrijven en instellingen vorm krijgen. Zelf geven we het goede voorbeeld door een duidelijke focus te hebben op het onderwerp en ervoor te zorgen dat we 'het eigen huis op orde hebben'. Waardoor we als gemeente minder kwetsbaar zijn voor hackers.

Cybercrime

Ambitie: We versterken de cyberweerbaarheid van onze gemeente door het eigen huis op orde te hebben en inwoners voor te lichten.

Wat hebben we bereikt in 2022, het resultaat van onze inzet?

- Door een daadwerkelijke hack van meerdere gemeentelijke systemen is door goed handelen de crisisorganisatie als het ware 'live' getraind.
- Het college is met een gerichte training op dit onderwerp ook getraind.
- Eind 2022 zijn we met vertegenwoordiger van de ondernemers op het industrieterrein
- Bargermeer gestart met de voorbereiding voor een bijeenkomst in begin 2023. Met ondernemers bespreken we de cyberweerbaarheid en risico's met betrekking tot Ondernijning.
- Vanuit BDO heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de governance rondom informatie-beveiliging. Mede op basis van de uitkomsten daarvan wordt het informatiebeveiligingsbeleid herijkt.
- Er zijn twee pentesten uitgevoerd, eind 2021 (december) en begin 2022 (april). De bevindingen hieruit zijn in de planning van ICT opgenomen.
- Aan de hand van het incident eind december 2021 en januari 2022 is een handelingskader opgesteld om vast te leggen waar op welk moment welk besluit ligt in geval van ernstige incidenten. Doel hiervan om snel en adequaat te kunnen handelen en daarvoor ook mandaat georganiseerd te hebben.
- We volgen de landelijke campagnes op dit thema en zijn op de hoogte van het feit dat banken en verzekeringsmaatschappijen ook inzet plegen op dit thema.
- Door de inzet op andere prioriteiten zijn we niet in staat geweest om informatiebijeenkomst voor inwoners over de gevaren van internetfraude en onvoldoende beveiliging van computers.

Resultaat 2023:

- We streven naar een optimale interne cybersafety en voeren in dat kader een pallet aan interventies, (zoals preventie, verstoring, opsporing en recidivebeperking) uit. Dit met het doel een zo groot mogelijk maatschappelijk effect te bewerkstelligen.

- We bevorderen het belang van cybersafety bij bedrijven en instellingen. Dit om de weerbaarheid te versterken en de kwetsbaarheid te verminderen.
Acties 2023: - Met ondernemers gaan we branchegericht in 2023 in gesprek over cyberweerbaarheid en de wijze waarop zij de cybersafety van hun bedrijven kunnen bevorderen. Wij faciliteren ondernemers door het aanbieden van vervolgbijeenkomsten zoals bijv. een masterclass op dit onderwerp. - Per gebied gaan we onderzoeken op welke manier we inwoners kunnen waarschuwen voor de gevaren van internetfraude en onvoldoende beveiliging van computers. - We trainen met het nieuwe genoemde handelingskader, het incidenten proces, het proces ernstige verstoringen en de crisisorganisatie op elkaar afgestemd worden. - In 2023 wordt de bestuurlijke cybersecurityoefening uitgevoerd.
Indicator: Minder slachtoffers digitale fraude (cybercrime)

3.7.4 Mensenhandel

Mensenhandel speelt zich vaak af in de verborgenheid. Signalen worden niet altijd herkend en wanneer dit wel het geval is, zijn ze lastig om te duiden. Mensenhandel wordt niet getolereerd omdat het om grove schendingen van de mensenrechten gaat en de lichamelijke integriteit en persoonlijke vrijheid worden aangetast. Aan de aanpak van mensenhandel is in Noordelijk verband hoge prioriteit toegekend. Dit betekent dat samen met de politie, het Openbaar Ministerie en alle gemeenten in Groningen, Friesland en Drenthe de intentie is uitgesproken, zich in te spannen voor de bestrijding van mensenhandel.

Slachtoffers van mensenhandel hebben te maken met dwang, (dreiging met) geweld en misleiding. Vaak zijn ze te bang of niet in staat om zelf aangifte te doen. We bieden hulp en ondersteuning bij het doen van aangifte. Het signaleren van mensenhandel is belangrijk, omdat slachtoffers afhankelijk kunnen zijn van mensen uit hun omgeving om uit de uitbuitingssituatie te komen. Om slachtoffers van mensenhandel te herkennen is vaak een combinatie van signalen nodig. Baliemedewerkers van gemeenten, toezichthouders of inspectiemedewerkers kunnen in contacten of bij controles signalen van mensenhandel tegenkomen.

Gemeenten vervullen een belangrijke rol in de aanpak van mensenhandel. In de afgelopen jaren zijn onze medewerkers getraind in het herkennen van signalen van mensenhandel. Gemeenten worden gewezen op het belang om hun rol in de aanpak van mensenhandel verder in te vullen. Bijvoorbeeld door regelgeving en beleid te maken dat de aanpak van mensenhandel ondersteunt. En door te zorgen voor passende opvang, ondersteuning en nazorg voor slachtoffers van mensenhandel in de gemeente. Dit gebeurt op grond van de Wmo en de Jeugdwet.

Terugdringen mensenhandel
Ambitie: We tolereren geen mensenhandel omdat het gaat om grove schendingen van mensenrechten, waarbij lichamelijke integriteit en persoonlijke vrijheden worden aangetast.
Algemeen resultaat: We versterken de bewustwording en het herkennen van signalen van mensenhandel door onze medewerkers te scholen/trainen. We betrekken het onderwerp mensenhandel bij de periodieke Octopuscontroles (vanuit ondermijning) en geven uitvoering aan een pallet van interventies, zoals preventie, opsporing en hulpverleningstrajecten voor slachtoffers.
Indicator: Minder slachtoffers mensenhandel

4. Beschikbare financiële middelen

Het Uitvoeringsplan Veiligheid 2023 vloeit voort uit het eerder door de raad vastgesteld bestuursprogramma Veiligheid 2016-2018. De verschillende veiligheidsthema's 2023 kennen een meerjaren uitvoering. In dat kader hebben we gemeend om een financiële doorkijk voor komende jaren te geven. In de afgelopen jaren zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de Veiligheidsregio

Drenthe, het Zorg & Veiligheidshuis Drenthe en de uitbreiding van Boa toezicht en ook een krediet voor vervanging van camera's.

Duidelijk is dat de uitgaven vanuit het Uitvoeringsplan Veiligheid 2023 binnen de voor Veiligheid bestemde middelen in de Begroting 2023 kunnen worden opgevangen.

Onderstaande overzichten maken inzichtelijk dat het overgrote deel van de in de begroting 2023 beschikbare budgetten betrekking heeft op niet-beïnvloedbare middelen en middelen die direct gekoppeld zijn aan andere teams zoals Gebiedstoezicht (GTZ) en Toezicht en Handhaving (TNH). Dit zijn de oranje kolommen.

De blauwe kolommen hebben betrekking op de beïnvloedbare middelen die grotendeels behoren bij het team BOS. Deze middelen zijn direct gekoppeld aan de uitvoering op de zes veiligheidsvelden. Daarbij wordt inzichtelijk dat het merendeel van de beschikbare middelen veiligheid betrekking heeft op verplichtingen die in regionaal verband zijn afgesproken zoals bijv. het Zorg & veiligheidshuis, het RIEC, en Burgernet en de bijdrage aan de GGD voor de uitvoering van de Wvvgz.

Voor onvoorziene extra kosten van veiligheidsmaatregelen en -activiteiten hebben we nog de beschikking over de structurele middelen Veiligheid en een klein restant incidenteel budget (Reservefonds Veiligheid) vanuit de deelname Grotestedenbeleid. Hieronder volgt een overzicht van de budgetten.

4.1 Voorlopige inzet middelen Veiligheid voor de uitvoering in 2023

Hieronder treft u de Middelen Veiligheid aan voor het jaar 2023. Ook worden de middelen in het perspectief van 2023-2026 geplaatst. Dit mede vanuit het feit dat diverse activiteiten een langere doorlooptijd hebben.

Budget VRD/Brandweezorg			X € 1000	2023
60466	3.1	VGZ Brandweerlocaties (budget Vastgoed)		496
60977	3.1	Gemeenschappelijk regeling VRD		7.461
			niet beïnvloedbaar gerichte budgetten	7.957
60606	3.1		Totaal budget rampenplannen	67

Budget GTZ/TNH			X € 1000	2.023
60092	3.2	APV + bijz, wetten (o.a. lijkbez.)		0,1
60187	3.2	Markttoezicht		0,5
60189	3.2	Controle openbare ruimte		155
60373	3.2	Toezicht Evenementen		2,5
60665	3.2	Toezicht/vergroten veiligheid/Camera		145
607050	3.2	Gebiedstoezicht	volledige personeelslasten	1.151
				1.454

Budget BOS/Veiligheid			X € 1000	2023	2024	2025	2026
60325	3.2	Halt		29	29	29	29
60544	3.2	Nazorg/veelplegers/Ex gedetineerden		134	134	134	134
60607	3.2	Openbare orde en Veiligheid	(660550/- 121.000/- pers.lasten 282.630)	257	257	257	257
	3.2	Uitvoering Wvvgz		121	121	121	121
60664	3.2	Vergroten veiligheid (stedenbeleid BOS)		34	34	34	34
			Totaal	575	575	575	575

Begrote uitgaven/ verplichtingen voor Uitvoering 2023-2026				2023	2024	2025	2026
Meerjaren verplichting rampenplannen				50	30	25	25
Meerjaren verplichtingen regionale samenwerking veiligheid				187	192	198	228
Algemene kosten Veiligheid				45	46	47	48
Veilige woon- en leefomgeving				91	102	98	89
Zorg en veiligheid				145	147	149	151
Bedrijvigheid en veiligheid				40	40	40	25
Jeugd en Veiligheid				40	22	22	36
Fysieke/externe veiligheid				24	33	35	15
Integriteit en veiligheid				20	30	28	25
Totaal				642	642	642	642
Dekking				642	642	642	642

Bijlage 1 Overzicht gehanteerde afkortingen

Afkorting	Betekenis
AVE	Aanpak Voorkomen Escalatie
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BW	Bescherm Wonen
BO	Basis Onderwijs
BOCE	Samenwerkingsverband gemeenten Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen
BOS	Beleid en Ontwikkeling Sociaal domein (team gem. Emmen)
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CMO	Crisis Management Organisatie
CMT	Concern Management Team (gem. Emmen)
EOP	Erkende overleg partner
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg Drenthe
GHNT	Geweld Hoort Nergens Thuis
GTZ	Gebiedstoezicht (team gem. Emmen)
HALT	Het Alternatief (kortlopende interventies om jeugdcriminaliteit te voorkomen)
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie.
HG/KM	huiselijk geweld /kindermishandeling
KCC	Klant Contact Centrum (team gem. Emmen)
KBW	Kwaliteitskeurmerk Beschermd Wonen
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
LEEF	VTH-software systeem voor de dagelijkse VTH-werkzaamheden
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
MDA++	Multidisciplinaire Aanpak bij complexe problematiek
MO	Maatschappelijke Opvang
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) of bemoeizorg
OM	Openbaar Ministerie
Pentest	Penetratie test t.b.v. cybersafety
PGA	Persoonsgerichte aanpak
RIEC-NN	Regionaal Informatie en Expertise Centrum Noord Nederland
RRGS	Register risicosituaties gevaarlijke stoffen
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
SPV2030	Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030
SdT	Stichting de Toegang
TNH	Toezicht en Handhaving (team gem. Emmen)
VNN	Verslavingszorg Noord Nederland
VO	Voortgezet Onderwijs
VPB	Vereniging Parkmanagement Bedrijventerreinen Emmen
VRD	Veiligheidsregio Drenthe
VTD	Veilig Thuis Drenthe
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
Wkb	Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
ZOD	Zuidoost Drenthe
ZVHD	Zorg & Veiligheidshuis Drenthe

Bijlage 2: Overzicht veiligheidsvelden

Veiligheidsveld	Hoofdthema	Subthema's
Veilige woon- en leefomgeving	Sociale kwaliteit	Woonoverlast
		Alcohol- en drugsoverlast
	Fysieke kwaliteit	Vernielingen/verloedering/ zwerfafval
	Objectieve veiligheid	Vermogenscriminaliteit
	Subjectieve veiligheid	Geweldscriminaliteit
	Integrale wijkaanpak	Angelslo
Zorg en veiligheid	Huiselijk geweld, kindersmishandeling en seksueel geweld.	
	Nazorg	
	Personen met verward gedrag/ kwetsbaren	
	Maatschappelijke opvang (zwerwers)	
Bedrijvigheid en veiligheid	Veilig winkelgebied	
	Veilig bedrijventerrein	
	Veilig uitgaan	
	Veilige evenementen	Betaald voetbal
		Evenementen
	Veilig toerisme	
Jeugd en veiligheid	Jeugdoverlast	
	Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	Jonge aanwas
	Jeugd, alcohol, drugs	Lokaal preventieakkoord
	Veilig in en om school	
Fysieke veiligheid	Rampenbestrijding- en crisisbestrijding	Dienst bevolkingszorg
		Betaald voetbal
		Feestdagen (oud/nieuw, Pasen, carnaval)
		Demonstraties
	Verkeersveiligheid	
	Brandveiligheid	
	Externe veiligheid	Gevaarlijke stoffen
Integriteit en veiligheid	Polarisatie en radicalisering	
	Georganiseerde/ ondermijnende criminaliteit	Drugshandel
		Mensenhandel
		Octopus
		Zorgfraude Wmo en Jeugdwet
	Veilige publieke taak	
	Informatieveiligheid	Cybercrime
	Ambtelijke en bestuurlijke integriteit	